

Bør vi tillate GMO i matproduksjon?

Hilde-Gunn Opsahl Sorteberg
er professor ved Institutt for plantevitenskap ved NMBU

(Foto: Håkon Sparre)

I DUELL MED

Tekst: Stian Eide

Thomas Bøhn
er forsker ved GenØk – Senter for biosikkerhet

(Foto: Håkon Sparre)

Jeg mener vi bør bruke den beste teknologien til å produsere den beste maten, og da er det naturlig å bruke genmodifisering så vel som andre fordelingsmetoder. Noen ganger er det bare genmodifisering som kan gi de beste produktene og ønsket resultat.

1 Er det en god idé å ta i bruk GMO i matproduksjon i Norge? Hvorfor?

Det er uomtvistelig enorme muligheter i GMO, men dagens GMOer er det mye å være kritisk til. Særlig på grunn av sprøytemiddelbruk og oppsamling av sprøytemidler i næringskjeden.

Det har vist oss at det er ingen ting som tyder på at teknologien er problematisk.

2 USA og flere andre land har brukt GMO i flere årtier, hva har det lært oss om GMO?

Det har lært oss om en storskala-industrikultur, massive innsatsmidler, utvikling av resistens mot både insektmidler og plantevernmidler. Amerikansk landbruk er ikke noe forbilde å etterstrebe. De har for øvrig helt andre forutsetninger, med veldig store flate jordbruksområder.

Ja, jeg mener vi har mye data som viser at genmodifisering ikke innebærer en større risiko enn andre fordelingsmetoder.

3 Har vi nok dokumentasjon til å bestemme oss om vi skal bruke GMO eller ikke? Hvis nei, hvor mye trenger vi?

GMOer må vurderes individuelt. Om noen planter vet vi nok til å si nei, andre må vi vite mer om. Den omdiskuterte maisen 1507 vet vi nok om: Den er resistent mot sprøytemiddelet glyfosinat-ammonium, som vi og stort sett hele Europa ikke ønsker å bruke på grunn av alvorlige helseeffekter.

Jeg mener de har rett. Det er det fagekspertene innenfor området har ment hele veien. Vi må vurdere produktene uavhengig av foredlingsmetode.

4 Flere av verdens tyngste sammenslutninger av vitenskapsfolk og faginstanser har sagt at det trygt å spise GMO-mat. Tar de feil?

Jeg har ikke lest alle disse rapportene, men det er gjennomgående store kunnskapshull rundt rester av sprøytemidler i GM planter. Vi har selv dokumentert at GM soya akkumulerer glyfosat. Ny kunnskap viser at Roundup og glyfosat er langt mer giftig enn tidligere antatt, og også hormonforstyrrende i svært lave konsentrasjoner.

Det beste er friheten til å tilføre egenskaper som ikke kan tilføres ved kryssing. Det er noen egenskaper vi ikke kan få uten genmodifisering. Skal vi for eksempel lage marine oljer i planter, må vi bruke genmodifisering.

5 Hva er det beste med GMO-teknologien?

Det er de utallige mulighetene det gir for utvikling av planter og andre organismer. Men all bioteknologisk utvikling trenger uavhengig testing og overvåking.

Det må være alt oppstyret og debatten rundt den. Det er mange vikarierende argumenter, og mye som ikke har noe med GMO som blandes inn i debatten.

6 Hva er det verste med GMO-teknologien?

Per i dag ser vi en meget tvilsom lobbyinnblanding, politikk- og maktpåvirkning fra industrien som hindrer skikkelig testing, samt koblingen til bruk av sprøytemiddel i vekstsesongen. Det siste er ikke unikt for GMO, det gjelder også bruk av glyfosat til tvangsmodning av korn i konvensjonelt landbruk.